

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μουσική εισαγωγή

από τον Βυζαντινό Χορό
της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ
«Οι Τρεις Ιεράρχες»

Χαιρετισμοί

του Αντιπρύτανη Έρευνας και Διά Βίου Μάθησης
Καθηγητή Στράτου Στυλιανίδη

του Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής
Καθηγητή Χρυσοστόμου Σταμούλη

του Προέδρου του Τμήματος Θεολογίας
Καθηγητή Νικολάου Μαγγιώρου

του Προέδρου του Τμήματος
Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού
Καθηγητή Αποστόλου Κραλίδη

Διάλεξη

Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου του Γκρατς
κ. Basilius Jacobus Groen

**«Οι λαϊκές αντιλήψεις περί του ευχελαίου
και η σχετική λειτουργική πράξη
στον Ελλαδικό χώρο»**

Απονομή

του Βραβείου Αριστείας
«Ιωάννης Μ. Φουντούλης» (2023)
στον κ. Θεόδωρο Συμεού, Μ.Th.

Δεξίωση

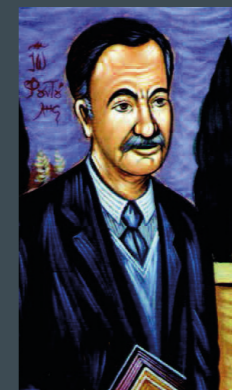

Ο κ. **Basilius Jacobus Groen**, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου του Γκρατς, γεννήθηκε το 1953 στην Ολλανδία. Μετά την περάτωση των γυμνασιακών του σπουδών στη γενέτειρά του, φοίτησε για ένα χρόνο, μέσω προγράμματος ανταλλαγής, στο Jamestown High School στη North Dakota των ΗΠΑ, από όπου αποφοίτησε κατά το σχολικό έτος 1971-1972. Στη συνέχεια σπούδασε Φιλοσοφία και Θεολογία στο Nijmegen και στο Άμστερνταμ, καθώς επίσης και Λειτουργική στην Τριέρη

και Νέα Ελληνικά στη Βόννη. Κατά τη διάρκεια των ετών 1981-1984 πραγματοποίησε σπουδές Λειτουργικής στη Θεσσαλονίκη και διεξήγαγε επιτόπια έρευνα σε διάφορα μέρη της Ελλάδος σχετικά με τις θρησκευτικές τελετές για τους αρρώστους και τους απόρους. Τις έρευνές του στη Θεσσαλονίκη επέβλεψε ο τιμώμενος καθηγητής Ιωάννης Φουντούλης, ενώ συνεργάστηκε στενά και με τον μακαριστό πρωτοπρ. Κωνσταντίνο Παπαγιάννη. Αργότερα, το 1991, υποστήριξε επιτυχώς τη διδακτορική του διατριβή στο Πανεπιστήμιο του Nijmegen, με θέμα το ιερό μυστήριο του Ευχελαίου στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος («Ter genezing van ziel en lichaam. De viering van het oliesel in de Grieks-Orthodoxe Kerk»). Ακολούθως έγινε ιδρυτικός διευθυντής του Ινστιτούτου Ανατολικών Χριστιανικών Σπουδών στο Nijmegen, όπου και υπηρέτησε ως εκδότης της επιστημονικής εφημερίδας *The Journal of Eastern Christian Studies*.

Από το 2002 έως το 2018 διετέλεσε τακτικός καθηγητής των Λειτουργικών Σπουδών και της Θεολογίας των Μυστηρίων, καθώς επίσης και επικεφαλής του Ινστιτούτου Λειτουργικής, Χριστιανικής Τέχνης και Υμνολογίας στο Πανεπιστήμιο του Γκρατς στην Αυστρία. Στο ίδιο Πανεπιστήμιο κατείχε την Έδρα UNESCO για τον Διαπολιτισμικό και τον Διαθρησκευτικό Διάλογο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 διετέλεσε ερευνητής και επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Yale (Institute of Sacred Music). Επιπλέον, το 2014, κατείχε την Έδρα Ανατολικής Καθολικής Θεολογίας «Sir Daniel and Countess Bernadine Murphy Donohue» στο Pontificio Istituto Orientale της Ρώμης, του οποίου συνεχίζει να τελεί επισκέπτης καθηγητής. Ακόμη, είναι ειδικός επισκέπτης καθηγητής στο Καθολικό Πανεπιστήμιο του Leuven. Υπήρξε πρόεδρος της Εταιρείας για την Ανατολική Λατρεία (2012-2014) και είναι μέλος πολλών ακόμη διεθνών ακαδημαϊκών και οικουμενικών συλλόγων. Τέλος, είναι αρχισυντάκτης του Ολλανδικού περιοδικού *Eikonikon*.

Για καταλόγους των δημοσιεύσεών του και της διδακτικής του εμπειρίας μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του: www.b-groen.org.

Ο μακαριστός **Ιωάννης Μ. Φουντούλης** (26 Νοεμβρίου 1927-24 Ιανουαρίου 2007), διακεκριμένος καθηγητής της Λειτουργικής, γεννήθηκε στο Μεσαγρό της Γέρας Λέσβου. Μετά το πέρας των εγκυκλίων σπουδών του στη γενέτειρά του, μετέβη στην Αθήνα για σπουδές στη Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, απ' όπου έλαβε το πτυχίο με βαθμό «Άριστα». Ακολούθως υπηρέτησε ως βοηθός στο Θεολογικό Σπουδαστήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, κοντά στον καθηγητή της Αρχαιολογίας Γεώργιο Σωτηρίου (1953-

1956). Στη Θεολογική Αθηνών συνδέθηκε και με άλλους διαπρεπείς καθηγητές, όπως τον Παναγιώτη Τρεμπέλα, ο οποίος εκτίμησε ιδιαίτερα τις δυνατότητες και την κριτική σκέψη του νεαρού βοηθού και επιστημονικού συνεργάτη. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Αθήνα, ο Φουντούλης γνώρισε και την αγιορείτικη παράδοση στο μετόχι της Αναλήψεως της Ι. Μ. Σίμωνος Πέτρας. Η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία του τον οδήγησε και σε μεγάλα Ιδρύματα της Δύσης, όπως το Ανατολικό Ινστιτούτο του Καθολικού Πανεπιστημίου της Louvain και το Ανώτατο Λειτουργικό Ινστιτούτο του Λειτουργικού Κέντρου της Μονής Mont-Cesar στη Louvain (1956-1959). Παρακολούθησε επίσης μαθήματα στο Λειτουργικό Ινστιτούτο της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου των Τρεβήρων και παράλληλα πραγματοποίησε έρευνα στο Ινστιτούτο «Herwegen» για την Προώθηση των Λειτουργικών Μελετών της Μονής Maria Laach (1959-1960). Το 1964 αναγορεύθηκε διδάκτωρ της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα διατριβής, Η εικοσιτετράωρος ακοίμητος δοξολογία, και εισηγητή τον καθηγητή Ευάγγελο Θεοδώρου. Το έτος 1966 εξελέγη Υφηγητής της έδρας Λειτουργικής-Ομιλητικής, αφού υπέβαλε διατριβή επί υφηγεσία με θέμα, Το λειτουργικών έργων Συμεών Θεσσαλονίκης (Συμβολή εις την ιστορίαν και θεωρίαν της θείας Λατρείας). Το έτος 1969 εξελέγη τακτικός Καθηγητής της έδρας Λειτουργικής-Ομιλητικής της ενιαίας τότε Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, της οποίας διετέλεσε και Κοσμήτορας (1970-1973). Με την ταυτόχρονη ίδρυση των δύο Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής, ο καθηγητής Φουντούλης εντάχθηκε στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας (νυν Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού) και έγινε ο πρώτος Πρόεδρος του νεοϊδρυθέντος Τμήματος (1982-1984). Από το 1989 χρημάτισε Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατριαρχικών Μελετών. Το πλούσιο ερευνητικό, διδακτικό και συγγραφικό έργο του διακεκριμένου λειτουργιολόγου συνεχίζει να αποτελεί αντικείμενο μελέτης και πηγή γνώσεων στη Λειτουργική επιστήμη και στους συναφείς θεολογικούς κλάδους. Η προσφορά του Φουντούλη στην επιστήμη και την Εκκλησία αναγνωρίστηκε διεθνώς και επιβραβεύθηκε με διάφορες τιμές και διακρίσεις. Ως φόρο τιμής, το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, το οποίο ο μακαριστός Καθηγητής υπηρέτησε με όλες του τις δυνάμεις, αποφάσισε τη διοργάνωση Ετήσιας Διάλεξης «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη», με πρώτη κατά την επέτειο των δέκα ετών από την εκδημία του (2017). Αιώνια η μνήμη αυτού!

Μουσική εισαγωγή

Ύμνοι από τον Βυζαντινό Χορό της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ «Οι Τρεις Ιεράρχες», υπό τη Διεύθυνση του επίκουρου καθηγητή κ. Ιωάννη Λιάκου.

- Εκ του κανόνος της Ακολουθίας του αγίου ελαίου, ποίημα πατριάρχου Αρσενίου Αυτωρειανού (1255-1260). Τροπάρια της α' και γ' ωδής· ήχος δ'.
- Στιχηρά προσόμοια «εις τούς αΐνους»· ήχος δ'.
- Ιδιόμελο «Πηγήν ιαμάτων»· ήχος δ'.
- Απολυτίκιο του αγίου Δημητρίου, «Μέγαν εΰρατο»· ήχος γ'.

Παρουσιάζει τον ομιλητή, ο αναπληρωτής καθηγητής κ. Δημοσθένης Κακλαμάνος.

Συντονίζει η κ. Παρασκευή Παπαδημητρίου, Ε.ΔΙ.Π.

Διαδικτυακή προβολή της Διάλεξης
<https://authgr.zoom.us/j/93200719604>

Ετήσια Διάλεξη «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη»

Το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του ΑΠΘ διοργανώνει κατ' έτος Διάλεξη στη μνήμη του σπουδαίου καθηγητή της Λειτουργικής Ιωάννου Μ. Φουντούλη (26 Νοεμβρίου 1927 – 24 Ιανουαρίου 2007). Σκοπός της κορυφαίας αυτής εκδήλωσης του Τμήματος είναι η απόδοση τιμής στον μακαριστό Καθηγητή, ο οποίος προσέφερε τα μέγιστα στη Θεολογική Σχολή και το Τμήμα, τη Λειτουργική επιστήμη και την Εκκλησία, με το πολύπλευρο, ερευνητικό, διδακτικό και εκκλησιαστικό του έργο.

Στο πλαίσιο της επετειακής Διάλεξης προσκαλούνται επιφανείς προσωπικότητες για να αναπτύξουν θέματα που σχετίζονται με τη ζωή και τις διάφορες πτυχές του πολυσχιδούς επιστημονικού, συγγραφικού και ερευνητικού έργου του τιμωμένου Καθηγητή. Η πρώτη διάλεξη έλαβε χώρα τον Ιανουάριο του 2017, εξ αφορμής της δεκάτης επετείου της εκδημίας του μακαριστού Δασκάλου. Εκτοτε η διάλεξη πραγματοποιείται ετησίως κατά μήνα Ιανουάριο ή Φεβρουάριο.

Βραβείο Αριστείας «Ιωάννης Μ. Φουντούλης»

Το Βραβείο Αριστείας «Ιωάννης Μ. Φουντούλης» απονέμεται από Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του ΑΠΘ από κοινού με το Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών και επιδίδεται πανηγυρικά, κατ' έτος, εντός του πλαισίου της Ετήσιας Διάλεξης «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη». Ειδικότερα, κατόπιν τεκμηριωμένης εισηγήσεως, το Βραβείο δύναται να απονεμηθεί σε διεθνώς διακεκριμένο επιστήμονα, ο οποίος ειδικεύεται στην Ορθόδοξη λειτουργική παράδοση, διδάκτορα Θεολογίας ή μεταπτυχιακό φοιτητή για την εκπόνηση πρωτότυπης διδακτορικής διατριβής ή διπλωματικής εργασίας αντιστοίχως ή και σε πρόσωπο το οποίο προβάλλει και προωθεί τη Λειτουργική επιστήμη στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

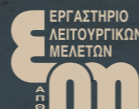
Το Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2017. Βασικός σκοπός του Εργαστηρίου είναι να εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Λειτουργικής και των συναφών κλάδων, όπως αυτά θεραπεύονται στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού. Για περισσότερες πληροφορίες για το αντικείμενο, τους στόχους και τις δράσεις του Εργαστηρίου, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: <https://elm.past.auth.gr/>.

Με την ευγενή υποστήριξη

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του ΑΠΘ
Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών
Ιερά Μητρόπολις Κυδωνίας και Αποκορώνου
Ιερά Μητρόπολις Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος
Ιερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς

Οργάνωση:
Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών του ΑΠΘ

Επικοινωνία:
Τηλ. 2310996687, e-mail: elm@past.auth.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ζ' Ετήσια Διάλεξη «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

13/02/2023 - ΩΡΑ 18:00

Γ' ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

